

Nr.3/08.01.2018

Aprobat,

Secretar de stat

Irina Elisabeta KOVÁCS

Avizat,

Director,

Alexandru SZEPESI

REGULAMENT SPECIFIC

*privind organizarea și desfășurarea
Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” – clasele V-XII*

I. Cadrul general

Art.1. – Prezentul regulament specific definește cadrul de organizare și desfășurare a Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” și este elaborat conform prevederilor Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare, aprobată prin OMECTS nr. 3035/2012 și a modificărilor prevăzute în OMEN nr.3768/2017.

Art.2. – Olimpiada de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” este organizată de Ministerul Educației Naționale (MEN), Direcția Minorități, prin inspectoratele școlare/unitățile de învățământ subordonate.

Art.3. – (1) Olimpiada de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” este un concurs de excelență care se adresează elevilor din clasele V-XII, ce prezintă un interes deosebit pentru dezvoltarea competențelor de comunicare în limba maghiară, a competențelor sociale și civice, a inteligenței lingvistice și a creativității adecvate vârstei.

(2) La această competiție pot participa elevi din învățământul de stat, particular și confesional, indiferent de forma de învățământ.

(3) Participarea la această olimpiadă este opțională și individuală.

Art.4. – (1) Probele de concurs se vor desfășura pe clase: a V-a, a VI-a, a VII-a, a VIII-a, a IX-a,

a X-a, a XI-a, a XII-a, în total pe 8 nivele de studiu.

(2) Elevii, indiferent de anul de studiu, pot participa numai la olimpiada organizată la nivelul clasei lor.

(3) Excepție de la alineatul (2) se face în cazul în care un elev dorește să participe la o clasă superioară celei în care este înmatriculat. În această situație, el trebuie să își exprime opțiunea în scris și să-și mențină opțiunea pentru toate etapele olimpiadei din anul respectiv.

Art.5. – (1) Olimpiada de limba și literatura maghiară maternă „Mikes Kelemen” are următoarele etape succesive:

- etapa pe școală
- etapa locală
- etapa județeană
- etapa națională.

(2) La fiecare dintre etapele competiției vor participa numai elevii calificați la etapa anterioară, cu respectarea ierarhiei, prin evaluarea lucrărilor.

(3) În cazul, în care numărul de elevi/unități de învățământ participante este mic, inspectoratele pot decide să nu organizeze etapele pe școală și/sau locală, conform Metodologiei-cadru.

Art.6. – (1) La fiecare etapă competiția constă în susținerea unei probe scrise.

(2) Subiectele evaluează competențele generale și specifice disciplinei limba și literatura maghiară.

(3) La oricare dintre etapele competiției, timpul de lucru este de două ore pentru clasele 5-6 și trei ore pentru clasele 7-12.

II. Organizarea etapei pe școală și a etapei locale

Art.7. – *Organizarea etapei pe școală și a etapei locale, numirea comisiilor de organizare și evaluare se desfășoară conform prevederilor Metodologiei-cadru.*

Art.8. – *Perioada și locul desfășurării etapelor pe școală și locală sunt stabilite de către inspectorul școlar de specialitate/metodiști desemnați din inspectoratele școlare județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISJ/ISMB).*

Art.9. – *Subiectele pentru etapa pe școală și etapa locală sunt elaborate de către Comisiile de organizare și evaluare coordonate de inspectorul de specialitate/metodistul desemnat din ISJ.*

Art.10. – (1) *Comisiile de organizare și de evaluare stabilesc criteriile de selecție a participanților pentru etapa următoare.*

(2) Aceste criterii vor fi afișate la locul de desfășurare a concursului înainte de începerea evaluării lucrărilor.

(3) După corectarea lucrărilor, comisia de organizare va lua în discuție lucrările propuse pentru calificare în etapa următoare, având în vedere criteriile stabilite și afișate anterior.

(4) Decizia se va lua prin vot deschis și va fi consemnată în procesul verbal.

(5) Procesul verbal complet, în copie, conținând opiniile și argumentele exprimate, va fi transmis comisiei de organizare de la etapa următoare.

III. Organizarea etapei județene/a municipiului București și stabilirea numărului de locuri pentru etapa națională

Art.11. – *Calificarea la etapa județeană a Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” se face de la etapa locală.*

Art.12. – *Perioada și locul desfășurării etapelor județene și naționale ale competiției sunt definite anual în Calendarul olimpiadelor naționale școlare în vigoare, elaborat de Ministerul Educației Naționale.*

Art.13. – *Comisiile județene de organizare și de evaluare sunt numite conform Metodologiei-cadru, în baza unor criterii de selecție stabilite de către inspectorul de specialitate/metodist desemnat din ISJ/ISMB. Acestea vor avea următoarele subcomisii:*

Subcomisia de organizare

Subcomisia de elaborare a propunerilor de subiecte

Subcomisia de evaluare

Art.14. – (1) Pentru etapa județeană, *Subcomisia de elaborare a propunerilor de subiecte* a fiecărui județ trimite propuneri de subiecte, în format electronic, pe adresa inspectorului/metodistului de specialitate din județul respectiv.

(2) Inspectorii de specialitate vor sprijini elaborarea subiectelor înaintând către consilierul de specialitate din MEN, propunerile de subiecte din partea fiecărui județ participant, conform hotărârii Comisiei Naționale de Specialitate, după cum urmează:

- **Covasna, Harghita, Mureș:** câte două variante de subiecte pentru fiecare an de studiu, la clasele V-XII;
- **Bihor, Cluj, Satu Mare, Sălaj:** câte o variantă de subiect pentru fiecare an de studiu, la clasele V-XII;
- **Brașov:** câte o variantă de subiect pentru fiecare an de gimnaziu;
- **Bistrița-Năsăud:** câte o variantă de subiect pentru clasele a X-a și a XI-a;
- **Timiș:** câte o variantă de subiect pentru clasele a V-a, a VI-a;
- **Hunedoara:** câte o variantă de subiect pentru clasa a VIII-a;
- **Alba:** câte o variantă de subiect pentru clasele a V-a, a IX-a și a XII-a ;
- **Arad:** câte o variantă de subiect pentru clasele a VII-a și a VIII-a;
- **Maramureș:** câte o variantă de subiect pentru clasele a VII-a și a VIII-a;
- **Timiș:** câte o variantă de subiect pentru clasele a V-a, a VI-a;
- **Sibiu:** o variantă de subiect pentru clasa a X-a;
- **Bacău:** o variantă de subiect pentru clasa a V-a,
- **București:** o variantă de subiect pentru clasa a VI-a.

(3) Pe baza propunerilor, *Comisia Națională de Specialitate* elaborează subiectele pentru etapa județeană, care, la rândul ei, le transmite consilierului de specialitate din MEN.

Membrii *Comisiei Naționale de Specialitate* vor asigura secretul subiectelor și al baremelor de corectare și notare. Vor semna Angajament și în formă scanată vor trimite consilierului de specialitate din MEN.

(4) Subiectele pentru etapa județeană sunt transmise în format electronic de către consilierul de specialitate din MEN, fiecărui inspector de specialitate/metodist/responsabil desemnat din ISJ, în ziua susținerii probei scrise.

Art.15. – Calificarea elevilor la etapa națională este condiționată de obținerea unui punctaj minim de 90 de puncte.

Art.16. – (1)

Locurile alocate pentru etapa națională a olimpiadei sunt stabilite astfel:

Nr. crt.	Județ	Nr. participanți la faza națională
1	Harghita	18
2	Mureș	15
3	Covasna	14
4	Bihor	11
5	Satu Mare	11
6	Cluj	10
7	Sălaj	9
8	Brașov	8
9	Arad	8
10	Maramureș	6
11	Timiș	6
12	Alba	6
13	Bistrița-Năsăud	6
14	Hunedoara	6
15	Bacău	3

16	Sibiu	3
17	București	3
	Total:	143+*= 144

*Județul organizator al etapei naționale beneficiază de 1 loc suplimentar.

(2) Locurile cuprinse în tabel se pot redistribui între județe de către consilierul de specialitate din cadrul MEN, în urma unei analize cu privire la participarea elevilor și rezultatele obținute la etapa județeană a concursului, cu respectarea numărului total de participanți pe locurile finanțate.

Art.17. – Rezultatele olimpiadei județene și datele necesare sunt transmise în format electronic sub formă de tabel, în cel târziu 5 zile după desfășurarea activității, către consilierul de specialitate din MEN, care, la rândul lui, le transmite *Comisiei de organizare* a etapei naționale.

IV. Etapa națională

Art.18. – Calificarea la etapa națională a Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” se face de la etapa județeană.

Art.19. – Programul desfășurării etapei naționale a Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” este propus de către inspectorul de specialitate din județul gazdă, avizat de Direcția Minorității din cadrul MEN și corespunde perioadei din Graficul Concursurilor MEN.

Art.20. – Comisia Centrală a Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen” se constituie conform prevederilor Metodologiei-cadru și va avea două subcomisii, după cum urmează: *Subcomisia de elaborare a subiectelor* și *Subcomisia de evaluare*.

Art.21. – (1) Pentru etapa națională a Olimpiadei de limba și literatura maghiară „Mikes Kelemen”, *Subcomisia de elaborare a propunerilor de subiecte* a fiecărui județ transmite propuneri de subiecte în format electronic pe adresa inspectorului de specialitate din județul respectiv.

(2) Inspectorii de specialitate vor sprijini elaborarea subiectelor înaintând către consilierul de specialitate din MEN, propunerile de subiecte din partea fiecărui județ participant, conform hotărârii *Comisiei Naționale de Specialitate*, după cum urmează:

- **Covasna, Harghita, Mureș:** câte două variante de subiecte pentru fiecare an de studiu, (clasele V-XII);
- **Bihor, Cluj, Satu Mare, Sălaj:** câte o variantă de subiect pentru fiecare an de studiu, (clasele V-XII);
- **Brașov:** câte o variantă de subiect pentru fiecare an de gimnaziu (clasele V-VIII);
- **Bistrița-Năsăud:** câte o variantă de subiect pentru clasele a X-a și a XI-a;
- **Timiș:** câte o variantă de subiect pentru clasele a V-a, a VI-a;
- **Hunedoara:** câte o variantă de subiect pentru clasa a VIII-a;
- **Alba:** câte o variantă de subiect pentru clasele a V-a, a IX-a și a XII-a ;
- **Arad:** câte o variantă de subiect pentru clasele a VII-a și a VIII-a;
- **Maramureș:** câte o variantă de subiect pentru clasele a VII-a și a VIII-a;
- **Timiș:** câte o variantă de subiect pentru clasele a V-a, a VI-a;
- **Sibiu:** o variantă de subiect pentru clasa a X-a;
- **Bacău:** o variantă de subiect pentru clasa a V-a,
- **București:** o variantă de subiect pentru clasa a VI-a.

(3) Subiectele pentru etapa națională vor fi elaborate pe baza propunerilor de către *Subcomisia de elaborare a subiectelor* cu 24 de ore înainte de începerea probei scrise.

(4) Fiecare membru al *Subcomisiei de elaborare a subiectelor* va lua în considerare toate propunerile, decizia finală se va lua după dezbateri și vot deschis. Rezultatul votului nu poate fi contestat.

(5) Membrii *Subcomisiei de elaborare a subiectelor* vor asigura secretul subiectelor și al baremelor de corectare și notare.

(6) Se elaborează o singură variantă de subiect, căreia i se asigură securitatea corespunzătoare.

Art.22. – (1) Evaluarea lucrărilor scrise este realizată de către profesori de specialitate din învățământul preuniversitar, nominalizați în comisie, care nu au elevi calificați la clasa la care evaluează.

(2) Lucrările sunt evaluate și notate respectând întocmai baremul de evaluare și notare.

(3) Evaluatorii vor lucra individual, în săli de clasă diferite, nu vor circula între săli și nu îi vor influența pe colegii lor evaluatori în privința notării lucrărilor.

(4) În cazul în care punctajul acordat diferă cu mai mult de 10%, președintele executiv va numi o nouă echipă de evaluare care va stabili nota finală.

(5) Propunerile președintelui Comisiei Centrale referitoare la notarea lucrărilor au un caracter consultativ.

(6) Până la afișarea rezultatului, evaluatorii nu vor face publice rezultatele parțiale și nu vor da declarații presei.

Art.23. – (1) Afișarea rezultatelor se face conform Metodologiei-cadru.

(2) Secretarul Comisiei Centrale va multiplica și pentru membrii comisiei un set de tabele cuprinzând rezultatele elevilor.

Art.24. – (1) După afișarea rezultatelor toți concurenții pot participa la o discuție împreună cu evaluatorii lucrărilor, care își pot expune criteriile de evaluare și notare și îi pot consilia pe elevi pentru a obține rezultate mai bune în viitor.

(2) Elevii au dreptul să-și consulte propria lucrare, să solicite evaluare verbală personalizată. La această întâlnire pot participa și profesorii îndrumători sau însoțitori ai elevilor.

Art.25. – (1) Contestațiile se pot depune conform Metodologiei-cadru.

(2) Contestarea se face prin completarea de către elevul concurent, al formularului pus la dispoziție de către *Comisia Centrală a Olimpiadei Naționale*, care va fi semnat, atât de acesta, cât și de un membru al comisiei, desemnat în acest sens.

(3) Nu se admite depunerea contestației de către o altă persoană în absența elevului în cauză.

(4) Reevaluarea lucrărilor este efectuată de o subcomisie de contestații numită de președintele executiv, alcătuită din 3 membri, alții, decât cei care au evaluat inițial.

(5) Rezultatele finale se vor comunica prin afișare, în termen de 24 de ore de la depunerea contestațiilor, înainte de festivitatea de premiere și sunt definitive.

Art.26. – Lucrările elevilor pot fi publicate.

V. Premiarea se stabilește, la toate etapele, conform Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Ordinului de modificare cu nr.3768/20.04.2017.

VI. Alcătuirea lotului național

Art.27. Premianții etapei naționale, deținătorii locurilor I, II și III, din clasele V–XII, participă la *Olimpiada internațională de limba, literatura și cultura maghiară „Apáczai Csere János”*.

Deplasarea lotului reprezentativ al României, la *Olimpiada internațională de limba, literatura și cultura maghiară „Apáczai Csere János”*, se face pe baza invitației primite de la organizatori și cu respectarea prevederilor legale. La această etapă vor participa maximum 3 elevi/an de studiu, însoțiți de cadre didactice desemnate de M.E.N. În cazul în care numărul elevilor situați pe locurile I, II și III depășește numărul maxim de elevi/an de studiu, se va organiza o probă de baraj în vederea departajării elevilor participanți la etapa internațională.

VII. Programul olimpiadei naționale și structura subiectelor

Art.28. Programa olimpiadei se bazează pe programa școlară în vigoare, împreună cu modelul structurii subiectelor în **anexa** acestui regulament.

Art.29. (1) Tipuri de itemi pentru clasa a V-a și punctajul acordat:

1. Interpretare de text literar pe baza unor întrebări - 30 de puncte
2. Realizarea unui text original/creativ - 40 de puncte
3. Realizarea unui text pentru măsurarea competenței limbii materne și a creativității lingvistice - 20 de puncte

(2) Tipuri de itemi pentru clasele VI-VIII și punctajul acordat:

1. Interpretare de text pe baza unor întrebări - 30 de puncte
2. Crearea unui text original - 40 de puncte
3. Exerciții creative de gramatică - 20 de puncte

(3) Tipuri de itemi pentru clasa a IX-a:

1. Interpretare de text - 45 de puncte
2. Crearea unui text original - 45 de puncte

(4) Tipuri de itemi pentru clasele X - XII:

1. Eseu structurat, care vizează aspecte de analiză tematică, structurală, stilistică a operelor/fragmentelor de texte epice, lirice sau dramatice - 45 de puncte
2. Crearea originală a unui text/interpretarea unui text - 45 de puncte

Pentru prezență se acordă 10 puncte.

VIII. Dispoziții finale

Art.30. – (1) Ierarhia concurenților în vederea premierii, se stabilește în ordinea descrescătoare a punctajelor obținute.

(2) Modul de acordare a premiilor respectă prevederile Art. 55. și 56. din Metodologia-cadru și a modificărilor prevăzute în OMEN nr.3768/2017.

Art.31. (1) Rezultatele finale vor fi centralizate de către secretarul Comisiei Centrale, vor fi validate de către Comisie și transmise la M.E.N., către consilierul de specialitate din Direcția Minorități.

Art.32. (1) Toți elevii participanți la etapa națională vor primi o diplomă de participare, concepută și realizată de inspectoratul școlar județean gazdă.

(2) Profesorii însoțitori ai elevilor de la etapa națională din fiecare județ/municipiul București vor primi câte o adeverință de participare eliberată de inspectoratul școlar județean gazdă.

(3) Profesorii care au propus și au elaborat subiecte pentru etapa națională din fiecare județ/municipiul București vor primi câte o adeverință eliberată de M.E.N.

NOTĂ. Prezentul regulament rămâne în vigoare până la o nouă reglementare.

**Programa Olimpiadei Naționale de Limba și Literatura Maghiară
"Mikes Kelemen"
A Mikes Kelemen magyar nyelv és irodalom országos tantárgyverseny
követelményrendszere V–XII. osztály számára**

ÁLTALÁNOS ELVEK:

1. A tantárgyverseny a tehetséggondozás szerves része, célja pedig, az ismeretek és kompetenciák együttes felmérése/értékelése.
2. A tartalmak kiválasztása az érvényben lévő tantervi keretek alapján történt.
3. A cikluskezdő évfolyamok (V. és IX. osztály) esetében a verseny tételei mindig hangsúlyosan figyelnek az átmenetből adódó sajátos helyzetre.
4. A tantárgyverseny sajátos belső időszámítása versenytől versenyig tart: ennek szellemében az egyes évfolyamok számára a verseny országos szakasza után sorra kerülő tartalmak bekerülhetnek a következő évfolyam tartalmai közé.
5. A verseny megyei szakaszának követelményei érvényesek az országos szakaszra is.

KÖVETELMÉNYEK:

V. osztály

A tétel felépítése:

1. Szövegértelmezési kérdéssor irodalmi szövegekhez	30 pont
2. Kreatív szövegalkotás	40 pont
3. Szövegalkotás – az anyanyelvi kompetencia és a nyelvi kreativitás mérésére	20 pont
4. Megjelenés	10 pont

1. Szövegértelmezési kérdéssor irodalmi szövegekhez

Megyei szakasz:

Kompetenciák: Mesék értelmező olvasása. Az olvasói tapasztalatok és háttértudás működtetése a mesék értelmezésekor. Mesék nyelvi megalkotottságának megfigyelése. Mesék műfaji sajátosságainak felismerése. Az adott témával kapcsolatos gondolatok, érzelmek, vélemény megosztása.

Tartalmak: népmesék (varázsmese, tréfás mese, állatmese) és műmesék.

Országos szakasz:

Kompetenciák: Mesék, mondák, novellák értelmező olvasása. Az olvasói tapasztalatok és háttértudás működtetése a mesék, mondák, novellák értelmezésekor. Mesék, mondák, novellák nyelvi megalkotottságának megfigyelése. Mesék, mondák, novellák műfaji sajátosságainak felismerése. Az adott témával kapcsolatos gondolatok, érzelmek, vélemény megosztása.

Tartalmak: mondák (eredetmondák, természeti és történelmi), novella.

2. Kreatív szövegalkotás

Megyei szakasz:

Kompetenciák: Párbeszéd és elbeszélés alkotása megadott beszédhelyzetben. A beszédshándéknak megfelelő nyelvi elemkészlet megválasztása. A koherencia és a helyesség szempontjának figyelembe vétele.

Tartalmak: Párbeszéd. Beszédcselekvések és nyelvi markereik (megszólítás, köszönés, tegezés–magázás). Elbeszélő szöveg (varázsmese, tréfás mese, állatmese is).

Országos szakasz:

Kompetenciák: Párbeszéd, elbeszélő és leíró szöveg alkotása megadott beszédhelyzetben. A beszédshándéknak megfelelő nyelvi elemkészlet megválasztása. A koherencia és a helyesség szempontjának figyelembe vétele.

Tartalmak: elbeszélő szöveg: beszámoló, leíró szöveg: tárgyleírás, helyleírás.

3. Szövegalkotás – anyanyelvi kompetencia, nyelvi kreativitás

Megyei szakasz:

Kompetenciák: Változatos szórendű hangsúlymintázatú és hanglejtésű mondat jelentésének felismerése különböző beszédhelyzetekben. Egyazon esemény leírása különböző nézőpontból, különböző címzett számára, különböző céllal, különböző beszédshándékot érvényesítve, különböző árnyalatokat vagy hangulatot kifejezve, különböző udvariassági fokon stb.

Tartalmak: Szórend, hangsúly, hanglejtés. A szórend kontextuális meghatározói. Lexikális döntések: szóhangulat, árnyalatok. Nyelvi illem: szóbeli és írásbeli társas érintkezés formulái: udvariassági repertoár.

Országos szakasz:

Kompetenciák: Változatos szórendű hangsúlymintázatú és hanglejtésű mondat jelentésének felismerése különböző beszédhelyzetekben. Egyazon esemény leírása különböző nézőpontból, különböző címzett számára, különböző céllal, különböző beszédshándékot érvényesítve, különböző árnyalatokat vagy hangulatot kifejezve, különböző udvariassági fokon stb.

Tartalmak: Hanglejtés és mondatfajta. Lexikális döntések a beszédshándék függvényében. A nézőpont. Beszédaktusok és mondatfajta: nyelvi manipuláció és meggyőzési stratégiák egyszerű esetei. Az ironia mint beszédshándék. Nyelvi illem: a szóbeli és írásbeli társas érintkezés formulái: udvariassági repertoár; a kommunikációs helyzetnek megfelelő regiszterek.

Megjegyzés: A választott kompetenciák és tartalmak szerint a nyelvi feladatok különbözőek lehetnek. Példák a követelményeknek megfelelő feladattípusokra:

- kontextus írása megadott szórendű mondatokhoz;
- sajátos jelentésárnyalatú, hangulatú és használati körű szavak kontextusba helyezése: szövegalkotás adott szavak felhasználásával;
- elkezdett párbeszéd folytatása (pl. köszönés, tegező–magázó alakok, szóhasználat alapján);
- szöveg átírása megadott szempontok szerint (pl. beszédhelyzet/beszédpartnerek közötti viszony/nézőpont megváltoztatásával, szövegtranszformáció);
- kontextus megírása adott mondat különböző értelmezéséhez (pl. mondatfajta megváltoztatása: kijelentő/felkiáltó; egyazon mondat komolyan vehető/ironikus értelmezése stb.);
- a szövegben ki nem fejtett tartalmak felismerését, megértését mérő feladatok;

- a manipulációs szándék(ok), a hibás következtetések és a megalapozatlan ítéletek ismeretén alapuló szövegalkotási feladatok (pl. reklám írása megadott szempontok szerint).

KÖVETELMÉNYEK:

VI–VIII. OSZTÁLY

I. Képességek, kompetenciák:

1. *szövegértés;*
2. *problémalátás;*
3. *szövegalkotás különböző szövegtípusokban (szövegszerűség: logikus gondolatmenet, szövegkoherencia);*
4. *helyesírási készség, az irodalmi nyelv használata;*
5. *különböző típusú szövegek alkotása adott kommunikációs helyzetben;*
6. *kreativitás a szövegalkotásban.*

VI. osztály

A. Irodalomolvasás: a megadott témakörökkel kapcsolatos, a tantervben szereplő műfaji, stilisztikai, retorikai és verstani fogalmak készségszintű ismerete; a szövegértés képessége az alábbi műfajokhoz tartozó művekben:

Megyei szakasz

1. epika: elbeszélés/novella, meseregény;
2. líra: népdal: szerelmi dal, katonadal, bujdosó ének, tréfás dal.

Országos szakasz

1. líra: műdal;
2. verses epika: elbeszélő költemény.

B. Nyelvhasználat és kommunikáció:

Megyei szakasz

1. a szóképzlet változása, hangalak és jelentés viszonya;
2. szövegtípusok (elbeszélés, leírás, párbeszéd, monológ).

Országos szakasz

1. szófajok;
2. szövegtípusok (elbeszélés, jellemzés, leírás, párbeszéd, monológ).

VII. osztály

A. Irodalomolvasás: a megadott témakörökkel kapcsolatos, a tantervben szereplő műfaji, stilisztikai, retorikai és verstani fogalmak készségszintű ismerete; a szövegértés képessége az alábbi műfajokhoz tartozó művekben:

Megyei szakasz

1. verses epika: ballada: népballada, műballada;
2. prózaepika: elbeszélés/novella.

Országos szakasz

1. líra: életkép;
2. verses epika: elbeszélő költemény;
3. prózaepika: humoreszk.

B. Nyelvhasználat és kommunikáció:

Megyei szakasz

1. a hangalak és a jelentés viszonya;
2. szövegtípusok (monológ, párbeszéd, elbeszélés, leírás).

Országos szakasz

1. az összetett szó, a szószerkezet, az egyszerű mondat, a mondatbeli viszonyok ismerete és készségszintű használata;
2. szövegtípusok (monológ, párbeszéd, elbeszélés, leírás).

VIII. osztály

A. Irodalomolvasás: a megadott témakörökkel kapcsolatos, a tantervben szereplő műfaji, stilisztikai, retorikai és verstani fogalmak készségszintű ismerete, a szövegértés képessége az alábbi műfajokhoz tartozó művekben:

Megyei szakasz

1. epikai műfajok: novella/elbeszélés;
2. lírai műfajok: dal, leíró költemény.

Országos szakasz

1. epikai műfajok: regény;
2. lírai műfajok: költői levél, epigramma, óda.

B. Nyelvhasználat és kommunikáció:

Megyei szakasz

1. a helyesírási alapelvek alkalmazása;
2. szövegtípusok (monológ, párbeszéd, elbeszélés, leírás, érvelés, levél, meghívó).

Országos szakasz a szófaji érték és a mondatbeli szerep, a mondatfajták, az egyszerű és az összetett mondatbeli viszonyok ismerete és készségszintű használata.

TÉTELSZERKEZET, FELADATTÍPUSOK

VI–VIII. osztály

1. Szövegértés, a felsorolt irodalomolvasási tartalmakhoz kapcsolódó szövegalkotás	30 p
2. Adott kommunikációs helyzethez kötődő különböző típusú szövegek alkotása	40 p
3. Játékos nyelvi feladatok	20 p
4. Megjelenés	10 p

KÖVETELMÉNYEK:

IX–XII. Osztály

I. Képességek, kompetenciák:

- olvasói kompetenciák: szövegértés, önálló olvasat létrehozása, személyes álláspontok megfogalmazása;
- kulturális-történeti tájékozottság a kijelölt témakörökben;
- problémalátás;
- szövegalkotás különböző szövegtípusokban (szövegszerúség: logikus gondolatmenet, szövegkoherencia);
- helyesírási készség, az irodalmi nyelv használata;
- a tanterv *Részletezett tartalmak* című fejezetében felsorolt fogalmak készségszintű ismerete, az olvasmányélmény szakszerű megfogalmazásának képessége.

További követelmények:

- kreativitás a magyar nyelv használatában: a szövegértésben és szövegalkotásban;

- az írásbeli és élőszóbeli kifejezés formáinak ismerete;
- a témának, a műfajnak és a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi kifejezés-képessége, helyesírás, áttekinthető íráskép;
- tájékozottság a magyar- és világirodalomban, intertextuális kapcsolódások felismerése.

Irodalmi és nem irodalmi szövegek értése, értelmezése

1. szövegértés képessége: adott szöveg megértése, logikai-jelentésbeli szerkezetének ismerete;
2. az információk kiválasztása, rendszerezése a megnyilatkozás tárgyának, funkciójának és irányának megfelelően;
3. személyes álláspont kialakítása az adott szöveg információival, jelentésével kapcsolatban;
4. különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása a műfajnak, az adott szempontnak megfelelően: szépirodalmi, publicisztikai, valamint ismeretterjesztő szövegek értelmezése; szövegek összehasonlítása a műfajnak, kifejezőmódnak, szerkezetnek megfelelően;
5. annak felismerése, megértése és bemutatása, hogyan fejezi ki az irodalom különböző korok tapasztalatait, élményeit és gondolatait.

Írásbeli szövegalkotás

1. különböző témákban, különböző műfajokban személyes vélemény szabatos megfogalmazása;
2. tájékoztató, érvelő és esszé típusú szövegek alkotása a megadott témában (a magyarság kulturális öröksége, döntéshelyzetek a mindennapi életben, emberi kapcsolatok, erkölcsi kérdések, érzelmek, a jelenkor problémáitípusai, a tömegkommunikáció);
3. különböző műfajú szövegek szövegformálási, szövegszerkesztési technikájának, stílári jegyeinek ismerete, azok alkalmazása;
4. a köznyelvi norma alkalmazása, a helyesírási szabályok helyes alkalmazása, rendezett íráskép;
5. a műalkotások keltette hangulat, élmény, vélemény, állásfoglalás megfogalmazása.

Fogalomhasználat

1. nyelvi és irodalmi fogalmak ismerete, azok kreatív alkalmazása;
2. fogalmak összefüggéseinek, változó jelentésének megértése, bizonyítása példákkal;
3. fogalmak meghatározása, összehasonlítása történeti kontextusokban is.

II. Tartalmak

A felkészülés/felkészítés alapja az érvényben levő tanterv (a megadott témakörökhöz kapcsolódó kompetenciák, részletezett tartalmak, szövegjavaslatok).

IX. osztály

A. *Irodalomolvasás:*

Megyei szakasz

1. az elbeszélői nézőpont, történet, tér, idő, szereplők a novellában;
2. mitológiai (tűzlopás, alakváltozás, labirintus, beavatás, az istenek történetei) motívumok/történetek lírai és epikus alkotásokban;

Országos szakasz

1. mitológiai és bibliai motívumok/történetek (genezis, bűnbeesés, passió, Káin és Ábel, Noé, Jónás, a tékozló fiú története) lírai és epikus alkotásokban;
2. értékek, értékviszonyok a regényben.

B. *Nyelv és kommunikáció:*

Megyei szakasz

1. a nyelvhasználat változatai (1.1);

Országos szakasz

1. a szöveg világa (1.3).

X. osztály

A. Irodalomolvasás:

Megyei szakasz

1. a történeti tárgyú elbeszélés: az eposz;
2. az imitáció történeti változatai lírai alkotásokban: imitáció a reneszánsz lírában.

Országos szakasz

1. az imitáció történeti változatai lírai alkotásokban: imitáció a klasszicista lírában;
2. történeti tárgyú elbeszélés: a történeti tárgyú műballada, a történelmi regény.

B. Nyelv és kommunikáció:

Megyei szakasz

1. a nyelvhasználat változatai (1.1, kivéve a B differenciált tanterv);
2. a nyelvi viselkedés (1.2, kivéve a B differenciált tanterv);
3. az érvelés tudománya (1.3, kivéve a B differenciált tanterv).

Országos szakasz

1. a nyelvhasználat változatai (1.1, a B differenciált tanterv);
2. a nyelvi viselkedés (1.2, a B differenciált tanterv);
3. az érvelés tudománya (1.3, a B differenciált tanterv).

XI. osztály

A. Irodalomolvasás:

Megyei szakasz

1. a romantikus tragédia;
2. lírai beszédmodok és a lírai én változatai a romantikában.

Országos szakasz:

1. a romantikus drámai költemény;
2. narrációs eljárások a romantikus epikában.

B. Nyelv és kommunikáció:

Megyei szakasz: az értekezés tudománya (1.2, kivéve a B differenciált tanterv);

Országos szakasz: a szöveg világa (1.1, a B differenciált tanterv).

XII. osztály

A. Irodalomolvasás:

Megyei szakasz

1. narrációs eljárások a klasszikus modern epikában;
2. a lírai én változatai a klasszikus modern lírában.

Országos szakasz

1. az elbeszélői formák játéka a modern epikában;
2. a lírai én változatai a késői modern lírában;
3. szövegköziség a XX. századi lírában.

B. Nyelv és kommunikáció:

Megyei és országos szakasz

1. a stílus (1.1, 1.2, 1.3);
2. a nyelv(1.4).

TÉTELSZERKEZET, FELADATTÍPUSOK

IX. osztály

1. Szövegértelmezés
2. Kreatív szövegalkotás

45 pont
45 pont

3. Megjelenés

10 pont

X–XII. osztály

1. Szövegértelmezésre (lírai/epikai/drámai alkotás/szövegrészlet) épülő értekező fogalmazás
2. Kreatív szövegalkotás, szövegértelmezés
3. Megjelenés

45 pont

45 pont

10 pont